

วิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยในเรื่องนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษางานบริหารการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตศึกษา 6
2. เพื่อศึกษางานบริหารการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตศึกษา 6 โดยเฉพาะความสัมพันธ์กับชุมชน งานวิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงินและบริการ รวม 5 ประเภท
3. เพื่อทราบปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตศึกษา 6 และงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภทในโรงเรียนดังกล่าว

ประชากร

ประชากรแต่ละกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นดังนี้

1. กลุ่มประชากร ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มประชาชน ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตศึกษา 6 คือ ลพบุรี พระนครศรีอยุธยา สิงห์บุรี อ่างทอง สระบุรี อุทัยธานี และชัยนาท
2. กลุ่มตัวอย่างการวิจัยนี้ ยึดจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยสุ่มด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) มาประมาณร้อยละ 60 ของจังหวัดที่อยู่ในเขตศึกษา 6 และสุ่มตัวอย่างโรงเรียนในจังหวัดกลุ่มตัวอย่างที่เปิดสอนครบชั้น ม.ศ.1 - 3 หรือ ม.ศ.1 - 5 ด้วยวิธีเดียวกันมาประมาณ ร้อยละ 50 มาใช้ในการวิจัย

3. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3.1 ผู้บริหาร ผู้บริหารนอกโรงเรียนใช้ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอทุกคนของจังหวัด และอำเภอที่โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างตั้งอยู่

ส่วนผู้บริหารในโรงเรียน คือ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการทุกคน ทุกฝ่ายของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่าง

3.2 นักวิชาการหรือครูที่ทำหน้าที่สอนหรือหัวหน้าสาขาวิชา สุ่มมาประมาณร้อยละ 25 ของจำนวนครูทั้งหมดจากโรงเรียนที่เป็นตัวอย่าง

3.3 ประชาชนที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ปกครองนักเรียน สุ่มมาโรงเรียนละ 10 คน จากผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนที่เป็นตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง

1. จากการสุ่มตัวอย่างจังหวัดที่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัย ปรากฏผลว่า ได้แก่ จังหวัดชลบุรี มีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา 10 โรงเรียน จังหวัดสระบุรี มีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา 13 โรงเรียน จังหวัดอ่างทอง มีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา 9 โรงเรียน จังหวัดชัยนาท มีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา 6 โรงเรียน รวม 4 จังหวัด 38 โรงเรียน

2. จากการสุ่มตัวอย่างโรงเรียนที่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัย ปรากฏผลว่า ได้แก่ จังหวัดชลบุรี 5 โรงเรียน 4 อำเภอ

โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย อำเภอเมือง

โรงเรียนโคกกระเทียมวิทยาลัย อำเภอเมือง

โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา อำเภอบ้านหมี่

โรงเรียนโคกสำโรงวิทยา อำเภอโคกสำโรง

โรงเรียนชัยบาดาลวิทยา อำเภอชัยบาดาล

จังหวัดสระบุรี 6 โรงเรียน 6 อำเภอ คือ

โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม อำเภอเมือง

โรงเรียนหนองแค "สรกิจพิทยา" อำเภอหนองแค

โรงเรียนบ้านหมอ "พัฒนานุกูล" อำเภอบ้านหมอ

โรงเรียนเสาไห้ "วิมลวิทยานุกูล" อำเภอเสาไห้

โรงเรียนประเทียวิทยาทาน อำเภอวิหารแดง

โรงเรียนสุวีวิทยา อำเภอพระพุทธบาท

จังหวัดอ่างทอง 5 โรงเรียน 5 อำเภอ คือ

โรงเรียนอ่างทองวิทยาคม อำเภอเมือง

โรงเรียนโพธิ์ทอง "จินกามณี" อำเภอโพธิ์ทอง

โรงเรียนป่าโมกษวิทยานุกูล อำเภอป่าโมกซ์

โรงเรียนวิเศษไชยชาญ "ตันติวิทยานุกูล" อำเภอวิเศษไชยชาญ

โรงเรียนราชสถิตย์วิทยา อำเภอไชโย

จังหวัดชัยนาท 3 โรงเรียน 3 อำเภอ คือ

โรงเรียนชัยนาทวิทยาคม อำเภอเมือง

โรงเรียนสรรพยาวิทยา อำเภอสรรพยา

โรงเรียนอุลิตไพฑูริย์ชนูปถัมภ์ อำเภอนโนรมย์

ทั้งรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1

แสดงรายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย และรายละเอียดเกี่ยวกับระดับชั้นที่เปิดสอน

จำนวนนักเรียน จำนวนครู¹

ร.ที่	ชื่อโรงเรียน	ระดับชั้นที่ เปิดสอน	จำนวน นักเรียน	จำนวน ครู	จำนวน ห้องเรียน
1	โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย	1 - 5	3,933	164	87
2	โรงเรียนโคกกระเทียมวิทยาลัย	1 - 5	2,020	68	46
3	โรงเรียนบ้านหมี่วิทยา	1 - 3	1,273	38	28
4	โรงเรียนโคกสำโรงวิทยา	1 - 3	1,345	36	30
5	โรงเรียนชัยบาดาลวิทยา	1 - 3	848	26	19
6	โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม	1 - 5	3,400	140	76
7	โรงเรียนหนองแค "สรีรกิจพิทยา"	1 - 3	761	29	18
8	โรงเรียนบ้านหมอ "พัฒนานุกูล"	1 - 3	731	27	17
9	โรงเรียนเสนาให้ "วิมลวิทยานุกูล"	1 - 3	793	22	17
10	โรงเรียนสุวีวิทยา	1 - 5	1,030	39	29
11	โรงเรียนประเทียมหาวิทยาลัย	1 - 3	467	17	10
12	โรงเรียนอ่างทองวิทยาคม	1 - 5	2,616	81	58
13	โรงเรียนป่าโมกข์วิทยาภูมิ	1 - 3	1,210	39	27
14	โรงเรียนวิเศษไชยชาญ "ตันติวิทยาภูมิ"	1 - 3	1,287	35	29
15	โรงเรียนโพธิ์ทอง "จินตคามณี"	1 - 3	785	26	18
16	โรงเรียนราชสถิตย์วิทยา	1 - 3	695	21	16
17	โรงเรียนชัยนาทวิทยาคม	1 - 5	2,626	85	60

¹ กรมสามัญศึกษา, บัญชีจัดสรรอัตรากำลังครูประจำปี สํารวจ 1 กรกฎาคม 2518

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ที่	ชื่อโรงเรียน	ระดับชั้นที่ เปิดสอน	จำนวน นักเรียน	จำนวน ครู	จำนวน ห้องเรียน
18	โรงเรียนสรรพวิทยาคม	1 - 3	855	25	19
19	โรงเรียนอุติคไพฑูริย์ชนูปถัมภ์	1 - 3	865	29	20

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ก่อนสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยและคณะได้ขอคำแนะนำจากคณะอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย เพื่อกำหนดขอบข่าย ประเภทของงานบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้อง โดยได้ข้อยุติคือ

งานบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 5 ประเภทคือ

1. งานบริหารวิชาการ
2. งานบริหารบุคคล
3. งานบริหารกิจการนักเรียน
4. งานบริหารธุรการ การเงิน และบริการ
5. งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน

กลุ่มประชากรในการวิจัย มี 3 กลุ่มคือ

1. นักบริหารการศึกษา
2. นักวิชาการ
3. ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

1. เอกสาร ทะเบียน ประวัติ หนังสือ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ผลที่ได้จากการศึกษาภาคสนาม เทคนิคการสังเกตและการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเรื่องโครงสร้างระบบบริหารภายในโรงเรียน ปัญหาเนื่องจากโครงสร้าง และปัญหาของงาน 5 ประเภท

3. แบบสำรวจใช้ตามกลุ่มประชากรทั้ง 3 กลุ่ม แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ใช้ตามความคิดเห็นเกี่ยวกับงานทั้ง 5 ประเภท

ตอนที่ 2 ใช้ตามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ

สำหรับเหตุผลที่ต้องใช้แบบสำรวจและการสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย เพราะ

1. เนื่องจากประชากรที่จะศึกษามีจำนวนมากกระจายกันอยู่ การใช้แบบสำรวจจะทำให้ประหยัดเวลาได้มากที่สุด

2. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยเป็นเรื่องของความคิดเห็นแต่เป็นความคิดเห็นที่กระจ่างชัด ซึ่งสามารถใช้แบบสำรวจรวบรวมข้อมูลได้

3. ประชากรที่ให้ข้อมูลนั้น เป็นกลุ่มบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูง การใช้แบบสำรวจจึงสะดวก¹

สำหรับการใช้แบบสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยจะต้องไปส่งแบบสำรวจและชี้แจงรายละเอียดในการใช้แบบสำรวจกับผู้บริหารทุกโรงเรียนอยู่แล้ว จึงใช้วิธีศึกษาภาคสนามสมทบ คือ การสังเกต สัมภาษณ์ในการรวบรวมข้อมูลอีกทางหนึ่งด้วย ทั้งยังเพื่อผลในการสร้างโมเดลจิตมิตรภาพ

การสร้างเครื่องมือ

แบบสำรวจ ใช้ตามความคิดเห็นของประชาชนทั้ง 3 กลุ่มแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

¹ชัชติยา กรรณสูต, "แบบสอบถาม", ประมวลค่าบรรยายหลักการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พระนคร : บพิธ แชนเนลการพิมพ์, 2510), หน้า 84 - 85.

ตอนที่ 1 ใช้ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับงานทั้ง 5 ประเภท โครงสร้างแบบสเกล
ประมาณค่าแบบรวม (Summated Rating Scale) หรือ เรียกว่า ไลเคอร์ทสเกล
(Likert's scale) โดยผู้ตอบเลือกตอบด้วยการกาเครื่องหมายลงในคำตอบที่กำหนดไว้
ให้ในแต่ละข้อ โดยมีน้ำหนักของความคิดเห็นดังต่อไปนี้

มากที่สุด	มาก	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่เคยเลย
.....

ตอนที่ 2 ใช้ถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสำรวจ เช่น เพศ อายุราชการ
วุฒิ ฯลฯ โดยผู้ตอบ ๆ อย่างอิสระ

แบบสัมภาษณ์ ใช้กับประชากรต่าง ๆ กันคือ

แบบสัมภาษณ์ที่สัมภาษณ์ผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 7 ข้อถาม การตอบ ๆ
อย่างอิสระ และตอบตามแบบที่กำหนด

แบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา มี 6 ข้อถาม การตอบ ๆ อย่างอิสระ
เช่นเดียวกัน

การหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ

เนื่องจากแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์เป็นการถามความคิดเห็นเกี่ยวกับงาน (Tasks)
บทบาท (Roles) หรือหน้าที่ (Function) ของโรงเรียนนั้น การจะลงความคิด
เห็นว่าข้อใดมีความคิดเที่ยงตรงเพียงใด หรือแบบสำรวจจะครอบคลุมงานทั้งหมดหรือไม่นั้น
วิญญู สาธร กล่าวไว้ว่า "ความเที่ยงตรงของคำตอบนั้นขึ้นอยู่กับเนื้อ หากภายในแต่ละข้อว่า
ครอบคลุมหน้าที่ดังกล่าวของผู้ถูกถามเพียงใด การตัดสินใจว่าข้อความในแต่ละข้อในแบบสำรวจ
และแบบสัมภาษณ์มีความเที่ยงตรงเพียงใดก็ต้องอาศัยผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก"¹

¹วิญญู สาธร, บทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัด (พระนคร : โรงพิมพ์การศาสนา,
2512), หน้า 24.

การสร้างแบบสอบถาม

เนื่องจากการวิจัยเรื่องงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นโครงการวิจัยที่มีผู้ร่วมวิจัย 13 คน โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 12 เขตศึกษาและกรุงเทพมหานคร คณะผู้วิจัยได้ร่วมปรึกษาหารือกันหลายครั้งโดยอยู่ภายใต้การให้คำปรึกษาแนะนำจากคณะอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยอย่างใกล้ชิด

การสร้างแบบสอบถามดำเนินการดังนี้

1. เพื่อกำหนดขอบข่ายของงานบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาว่ามี 5 ประเภทแล้ว คณะผู้วิจัยได้แบ่งกันออกเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อศึกษาเนื้อหาสาระของงานแต่ละประเภท โดยอาศัยหลักวิชาประสบการณ์จากการทำงานและสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่มีชื่อเสียง แล้วสร้างแบบสำรวจเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษานั้น ๆ

2. ทำแบบสอบถามของแต่ละกลุ่มมาร่วมพิจารณา เพื่อแก้ไขปรับปรุงเนื้อหา ส่วนวนแล้วนำเสนอคณะอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยเพื่อพิจารณาปรับปรุง

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากคณะอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากร คือ

ผู้บริหารนอกโรงเรียน 3 คน ผู้บริหารในโรงเรียน 6 คน นักวิชาการ 20 คน ประชาชน 10 คน ซึ่งเป็นประชากรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีได้เป็นตัวอย่างในการวิจัยในจังหวัดนครราชสีมา สมุทรปราการ นนทบุรี และกรุงเทพมหานคร

4. นำแบบสำรวจที่ได้จากการทดลองใช้มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำเสนอให้คณะอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยพิจารณาจนเป็นที่พอใจอีกครั้ง จึงจัดพิมพ์

รายละเอียดของแบบสำรวจตอนที่ 1 ขอให้ประชากรทั้ง 3 กลุ่ม เนื้อหาสาระจะเหมือนกัน จะแตกต่างกันเฉพาะภาษา ส่วนวน และความลึกซึ้งเท่านั้น รายละเอียดเป็นดังนี้

แบบสำรวจที่ 1 สำหรับครูฝ่ายบริหาร ถามทั้งสิ้น 65 ข้อ แบ่งเป็น

- ข้อ 1-17 ถามเกี่ยวกับวิชาการ รวม 17 ข้อ
- ข้อ 18-32 ถามเกี่ยวกับงานบุคคล รวม 15 ข้อ
- ข้อ 33-44 ถามเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียน รวม 12 ข้อ
- ข้อ 45-54 ถามเกี่ยวกับงานธุรการ การเงินและบริการ รวม 11 ข้อ
- ข้อ 55-65 ถามเกี่ยวกับงานสัมพันธ์กับชุมชน รวม 10 ข้อ

แบบสำรวจที่ 2 สำหรับครูฝ่ายวิชาการ ถามทั้งสิ้น 62 ข้อ แบ่งเป็น

- ข้อ 1-17 ถามเกี่ยวกับงานวิชาการ รวม 17 ข้อ
- ข้อ 18-26 ถามเกี่ยวกับงานบุคคล รวม 9 ข้อ
- ข้อ 27-44 ถามเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียน รวม 18 ข้อ
- ข้อ 45-51 ถามเกี่ยวกับงานธุรการ การเงินและบริการ รวม 7 ข้อ
- ข้อ 52-62 ถามเกี่ยวกับงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน รวม 11 ข้อ

แบบสำรวจที่ 3 สำหรับผู้ปกครองหรือประชาชนทั่วไป ถามทั้งสิ้น 47 ข้อ แบ่งเป็น

- ข้อ 1-10 ถามเกี่ยวกับงานวิชาการ รวม 10 ข้อ
- ข้อ 11-15 ถามเกี่ยวกับงานบุคคล รวม 5 ข้อ
- ข้อ 16-27 ถามเกี่ยวกับงานกิจการนักเรียน รวม 12 ข้อ
- ข้อ 28-33 ถามเกี่ยวกับงานธุรการ การเงินและบริการ รวม 6 ข้อ
- ข้อ 34-47 ถามเกี่ยวกับงานสัมพันธ์กับชุมชน รวม 14 ข้อ

ทิ้งรายละเอียด

ตารางที่ 2
แสดงจำนวนข้อถามและค่าร้อยละของงานทั้ง 5 ประเภท
แยกตามกลุ่มประชากร

งาน	วิชาการ		บุคคล		กิจการนักเรียน		ชุมชน		ธุรการการเงิน		รวม	
	ข้อ	ร้อยละ	ข้อ	ร้อยละ	ข้อ	ร้อยละ	ข้อ	ร้อยละ	ข้อ	ร้อยละ	ข้อ	ร้อยละ
ผู้บริหาร	17	26.15	15	23.07	12	18.46	10	15.38	11	16.92	65	100
นักวิชาการ	17	27.41	9	14.51	18	18.67	11	17.74	7	11.29	62	100
ประชาชน	10	21.27	15	10.63	12	25.53	14	29.78	6	12.76	47	100
รวม	44	25.28	30	17.24	42	24.13	35	20.11	23	13.28	174	100

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเริ่มงานภาคสนามเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2519 ที่จังหวัดลพบุรี อ่างทอง และ ชัยนาท ตามลำดับ โดยเข้าพบศึกษานิเทศการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษานิเทศการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ ผู้ช่วยศึกษานิเทศการอำเภอ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ เพื่อรายงานตัว มอบแบบสำรวจ อธิบายวิธีใช้ และขอความร่วมมือให้ช่วยประสานงานเก็บรวบรวมแบบสำรวจจากครูฝ่ายวิชาการใน โรงเรียนและจากประชาชนที่เกี่ยวข้องหรือผู้ปกครองนักเรียน ส่งไปให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์ เมื่อเป็นที่เข้าใจแล้วก็ขอสัมภาษณ์ผู้บริหารในโรงเรียนถึงโครงสร้างระบบบริหารโรงเรียนพร้อมทั้งปัญหาและ ปัญหาของงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภท บางโรงเรียนต้องไปถึง 2-3 ครั้ง เพราะไม่พบ ตัวผู้บริหาร และบางแห่งต้องมีหนังสือทวงถามของแบบสำรวจคืนทางจดหมาย หรือบางแห่งต้องไป ขอรับกลับคืนเอง ติดตามทางจดหมายไม่ประสบผลสำเร็จ ได้ข้อมูลทุกอย่างครบเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม

แบบสำรวจที่ได้รับคืน

ผู้บริหารการศึกษาที่ตอบแบบสำรวจทั้งสิ้น 56 คน เป็นผู้บริหารในโรงเรียน 28 คน
 ผู้บริหารนอกโรงเรียน 26 คน
 นักวิชาการตอบคำถามทั้งสิ้น 240 คน
 ประชาชนหรือผู้ปกครองนักเรียนตอบแบบสำรวจทั้งสิ้น 180 คน
 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 3

แสดงร้อยละของแบบสำรวจที่ได้รับคืน แยกตามกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนที่ส่ง ฉบับ	จำนวนที่ได้รับคืน ฉบับ	ร้อยละ
ผู้บริหาร	67	56	83.58
ผู้บริหารในโรงเรียน	38	30	
ผู้บริหารนอกโรงเรียน	29	26	
นักวิชาการ	256	240	93.75
ประชาชน	190	180	94.73
รวม	513	476	92.78

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่าจำนวนของแบบสำรวจที่ได้รับคืนเป็นที่น่าพอใจ เพราะเมื่อคิดเฉลี่ยทุกกลุ่มแล้ว สูงถึงร้อยละ 92.78 กลุ่มที่ได้รับคืนน้อยที่สุดคือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนก็ได้ถึงร้อยละ 83.58 ส่วนกลุ่มที่ได้มากที่สุดคือ ประชาชนที่เกี่ยวข้อง ได้ถึงร้อยละ 94.73

การใช้แบบสำรวจ

1. ใช้จำนวนความถี่ของผู้ตอบแบบสำรวจเป็นน้ำหนักแสดงค่าของพฤติกรรมที่โรงเรียนปฏิบัติตามบริหารการศึกษา ถ้าจำนวนความถี่ของผู้ตอบแบบสำรวจสูงแสดงว่า โรงเรียนปฏิบัติตามพฤติกรรมข้อนี้สูง ในทางกลับกันถ้าความถี่ของผู้ตอบสูงที่ระดับชั้นของพฤติกรรมต่ำ แสดงว่า โรงเรียนปฏิบัติตามพฤติกรรมนั้นต่ำ

2. สำหรับแบบสำรวจที่มีข้อความเป็นนิเสธ (Negative) จะตรงข้ามกันคือจำนวนความถี่ของผู้ตอบแบบสำรวจสูงที่ลำดับของพฤติกรรมสูง แสดงว่าโรงเรียนปฏิบัติตามพฤติกรรมนั้นต่ำ เวลาวิเคราะห์ข้อมูลนำลำดับชั้นของพฤติกรรมมาเรียงเสียใหม่ก่อนแล้ว จึงจะนำความถี่มารวมกับข้ออื่นเพื่อวิเคราะห์งานบริหารการศึกษา

ข้อถามที่เป็นนิเสธ (Negative) มีดังนี้

แบบสำรวจชุดที่ 1 มีข้อที่ 2, 17, 38, 40 และ 43 รวม 5 ข้อ

แบบสำรวจชุดที่ 2 มีข้อที่ 4, 26, 41, 42, 43 และ 51 รวม 6 ข้อ

แบบสำรวจชุดที่ 3 มีข้อที่ 12, 14, 15, 26, 27 และ 33 รวม 6 ข้อ

3. ในการเปรียบเทียบเพื่อจัดลำดับงานที่โรงเรียนปฏิบัติตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน นักวิชาการ และประชาชนที่เกี่ยวข้องทั้งแยกกลุ่มตัวอย่างและในกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน โดยใช้ค่าเฉลี่ย มัชฌิมเลขคณิต (Mean) เป็นค่าตัดสิน ถ้างานประเภทใดมีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุดถือว่า โรงเรียนปฏิบัติตามประเภทนั้นเป็นอันดับ 1 ถ้างานประเภทใดมีค่ามัชฌิมเลขคณิตต่ำลงตามลำดับถือว่าโรงเรียนปฏิบัติตามเป็นอันดับรองลงไป

4. การจะลงความเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติพฤติกรรมของงานบริหารข้อมมากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด หรือ ไม่เคยปฏิบัติเลย จะพิจารณาจากค่าตัวกลาง เลขคณิตดังต่อไปนี้

ค่าตัวกลาง เลขคณิต ระหว่าง 1.00-1.49	ถือว่าไม่ได้ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเลย
ค่าตัวกลาง เลขคณิต ระหว่าง 1.50-2.49	ถือว่าปฏิบัติพฤติกรรมนั้นน้อยที่สุด
ค่าตัวกลาง เลขคณิต ระหว่าง 2.50-3.49	ถือว่าปฏิบัติพฤติกรรมน้อย

ค่าตัวกลางเลขคณิต ระหว่าง 3.50–4.49 ถือว่าปฏิบัติพฤติกรรมนั้นมาก
 ค่าตัวกลางเลขคณิต ระหว่าง 4.50–5.00 ถือว่าปฏิบัติพฤติกรรมนั้นมากที่สุด

การนำเสนอข้อมูล

แบ่งออกเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เสนอแผนภูมิโครงสร้างระบบบริหารในโรงเรียนตัวอย่าง ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากการสังเกต สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เสนอสถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจทั้ง 3 ประเภท กล่าวคือ
 ผู้บริหารการศึกษา เสนอ เพศ วุฒิ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน
 นักวิชาการ เสนอ ประสบการณ์การทำงาน อายุ
 ประชาชน เสนอ อายุ เพศ

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ค่าตอบแบบสำรวจ ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ประเภท โดยเสนอในรูปตารางแสดงค่าร้อยละ (Percentage Ratio) ค่าตัวกลางเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) ตามรายละเอียดดังนี้

1. แสดงระดับพฤติกรรมของงานบริหารการศึกษาแต่ละงาน
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมบริหารการศึกษาแต่ละงานโดยแยกตามกลุ่มประชากร คือ ผู้บริหาร นักวิชาการ และประชาชน
3. เปรียบเทียบงานบริหารการศึกษาที่โรงเรียนทำ

ตอนที่ 4 เสนอปัญหาอันเกิดจากโครงสร้างระบบบริหารโรงเรียน และปัญหาต่าง ๆ ของงานบริหารโรงเรียนทั้ง 5 ประเภท

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ ใช้เพื่อพิจารณาจำนวนประชากรที่ตอบแบบสำรวจ มีสูตรดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใดๆ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้นๆ} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2. ค่าเฉลี่ยตัวกลางเลขคณิต ใช้เพื่อพิจารณาจลัค่ากับพฤติกรรมของงานบริหารที่ทำ และเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมบริหาร มีสูตรว่า

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{\sum f}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ยตัวกลางเลขคณิต}$$

$$\sum fX = \text{ผลรวมของคะแนนแต่ละรายการ}$$

$$f = \text{ผลรวมของความถี่ทั้งหมดของรายการนั้น}^1$$

3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้เพื่อพิจารณาการกระจายของความคิดเห็นของประชากรที่ตอบแบบสำรวจ เพื่อประกอบกับค่าเฉลี่ยตัวกลางเลขคณิต ในการพิจารณาเปรียบเทียบลำดับชั้นของพฤติกรรมที่ทำ มีสูตรดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum f(x - \bar{X})^2}{N}}$$

¹ ประคอง วรรณสุต., สถิติประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2508), หน้า 37.

$s.d.$	=	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
x	=	น้ำหนักของระดับพฤติกรรม
\bar{x}	=	ค่าเฉลี่ยตัวกลาง เลขคณิต
Σf	=	ผลรวมของความถี่ของผู้ตอบแบบสำรวจในแต่ละระดับชั้น ของพฤติกรรม
N	=	จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ ¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ ประคอง กรมเสวก, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร :
ไทยวัฒนาพานิช, 2508), หน้า 50.